

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ
ВОЛИНСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

29 березня 2018 р. № 5

Справа № 30-17

м. Луцьк

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Волинського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі – адміністративна колегія територіального відділення), розглянувши матеріали справи № 30-17 про порушення Маневицькою селищною радою (44600, Волинська обл., смт Маневичі, вул. Незалежності, буд 19, ід. код 04333193) (надалі – Рада, Відповідач) та подання відділу досліджень і розслідувань від 19.03.2018 року № 30-17/5 - спр.,

ВСТАНОВИЛА:

Розпорядженням адміністративної колегії територіального відділення від 20.12.2017 № 32-рк було розпочато розгляд справи № 30-17 за ознаками вчинення Маневицькою селищною радою порушення, передбаченого частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді дій/бездіяльності органу місцевого самоврядування на ринку розміщення зовнішньої реклами.

В ході розгляду справи встановлено наступне.

Рішенням Ради від 20.11.2015 року № 2/6 сформовано та затверджено персональний склад виконавчого комітету селищної ради.

Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.

У відповідності до статті 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчими органами міських рад є їх виконавчі комітети.

Маневицька селищна рада є юридичною особою (відповідно до пункту 1 статті 16 розділу I Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»).

Місцезнаходження: 44600, Волинська обл., смт Маневичі, вул. Незалежності, буд 19.

Відповідно до частини 1 статті 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Рада є органом місцевого самоврядування і до неї можливе застосування положень Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Відповідно до статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до владних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить надання дозволу на розміщення реклами в порядку, встановленому законодавством.

Відносини, що виникають у процесі розміщення зовнішньої реклами у населених пунктах, регулюються Законом України «Про рекламу» (надалі – Закон), постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 № 2067 «Про затвердження Типових правил розміщення зовнішньої реклами» (надалі – Типові правила) та іншими нормативно-правовими актами.

Згідно із статтею 1 Закону, **зовнішня реклама** - реклама, що розміщується на спеціальних тимчасових і стаціонарних конструкціях, розташованих на відкритій місцевості, а також на зовнішніх поверхнях будинків, споруд, на елементах вуличного обладнання, над проїжджою частиною вулиць і доріг.

Відповідно до пункту 2 Типових правил, **дозвіл** - документ установленої форми, виданий розповсюджувачу зовнішньої реклами на підставі рішення виконавчого органу сільської, селищної, міської ради, який дає право на розміщення зовнішньої реклами на певний строк та у певному місці.

Волинським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (надалі – територіальне відділення) проведено дослідження впливу дій органів місцевого самоврядування на конкуренцію на ринку розміщення зовнішньої реклами у Волинській області та встановлено наступне.

На вимогу територіального відділення (лист від 25.01.2016 № 30/02-06) Маневицька селищна рада повідомила, що впродовж 2012-2016 років органом місцевого самоврядування не приймалися Правила/Положення щодо розміщення зовнішньої реклами в межах селища.

Однак, вищезазначене суперечить вимогам частини першої статті 16 Закону та пункту 3 Типових правил.

Зокрема, частиною першої статті 16 Закону передбачено, що **розміщення зовнішньої реклами у населених пунктах провадиться на підставі дозволів**, що надаються виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, **та в порядку, встановленому цими органами на підставі Правил**, що затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Також пунктом 3 Типових правил передбачено, що зовнішня реклама розміщується на підставі дозволів та у порядку, встановленому виконавчими органами сільських, селищних, міських рад відповідно до цих Правил.

Відповідно до пункту 5 Типових правил, яким передбачено, що для регулювання діяльності з розміщення зовнішньої реклами сільська, селищна, міська рада може утворювати відділ, управління, інший виконавчий орган або покласти відповідні функції на існуючий відділ, управління (надалі - Робочий орган).

До повноважень Робочого органу належать:

- розгляд заяв розповсюджувачів зовнішньої реклами на надання дозволу, внесення змін у дозвіл, переоформлення дозволу та продовження строку його дії;
- прийняття рішення про встановлення пріоритету заявника на місце розташування рекламного засобу, продовження строку, на який встановлено зазначений пріоритет, або про відмову в установленні такого пріоритету;
- підготовка проекту рішення виконавчого органу ради щодо надання дозволу чи про відмову у його наданні, видача дозволу на підставі рішення виконавчого органу ради;
- ведення інформаційного банку даних місць розташування рекламних засобів, плану їх розміщення та надання в установленому порядку інформації для оновлення даних містобудівного кадастру населених пунктів;
- підготовка і подання виконавчому органу ради пропозицій щодо розмірів плати за надання послуг робочим органом на підставі калькуляції витрат для прийняття відповідного рішення та інші.

Порядок розміщення зовнішньої реклами у межах населених пунктів встановлюється органами місцевого самоврядування, відповідно до вимог Типових правил.

Так, зокрема, при одержанні дозволу згідно з вимогами Типових правил для заявників та робочого органу передбачено права та обов'язки сторін, відповідальність сторін, терміни вчинення певних дій і т. ін.

Пункт 10 Типових правил передбачає, а саме:

Відомості про заяву робочим органом у **той же день** вносяться до внутрішнього реєстру заяв та дозволів на розміщення зовнішньої реклами (журналу) за умови наявності документів, передбачених пунктом 9 Правил.

Робочий орган протягом **двох робочих днів** з дня реєстрації заяви перевіряє місце розташування рекламного засобу, зазначене у заяві, на предмет надання на заявлене місце зареєстрованого в установленому порядку дозволу за формою згідно з додатком 3.

У разі прийняття рішення про відмову у видачі дозволу робочий орган надсилає заявникові вмотивовану відповідь із зазначенням підстав, передбачених законом.

Строк видачі дозволу або надання письмового повідомлення про відмову у його видачі становить **10 робочих днів**.

Згідно з вимогами пункту 19 Типових правил робочий орган протягом не більш як **двох робочих днів** з дати одержання від органів та осіб зазначених у пункті 16 Типових правил, з якими погоджується видача дозволу, подає виконавчому органу ради пропозиції та проект відповідного рішення.

Виконавчий орган ради **протягом одного робочого дня** з дати одержання зазначених пропозицій приймає рішення про надання дозволу або про відмову у його наданні.

Дозвіл або відмова у його видачі видається не пізніше **ніж протягом наступного робочого дня** після прийняття відповідного рішення.

Відповідно до пункту 23 Типових правил дозвіл надається строком на п'ять років, якщо менший строк не зазначено у заяві.

Згідно з пунктом 32 Типових правил плата за тимчасове користування місцем розташування рекламних засобів, що перебуває у комунальній власності, встановлюється у порядку, визначеному органами місцевого самоврядування. При цьому площа місця розташування рекламного засобу визначається як сума площі горизонтальної проекції рекламного засобу на це місце та прилеглої ділянки завширшки 0,5 метра за периметром горизонтальної проекції цього засобу. Для не наземного та не дахового рекламного засобу площа місця дорівнює площі вертикальної проекції цього засобу на уявну паралельну їй площину. Отже, органи місцевого самоврядування у встановленому Порядку розміщення зовнішньої реклами у межах населеного пункту, регулюють порядок визначення розміру плати за тимчасове користування місцями розташування рекламних засобів, що перебувають у комунальній власності.

Дозвіл, що виданий у встановленому порядку згідно з пунктом 24 Типових правил є підставою для розміщення зовнішньої реклами та виконання робіт, пов'язаних з розташуванням рекламного засобу.

Керуючись пунктом 3 постанови Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 № 2067, органи місцевого самоврядування повинні були привести власні нормативно-правові акти у відповідність із цією постановою у місячний строк з дня набрання нею чинності.

Ефективність конкурентної політики, зокрема, залежить від регулювання сфер господарської діяльності органами місцевого самоврядування, які, на підставі наданих Законами України повноважень, приймають владно – управлінські рішення і, таким чином, можуть:

- впливати на формування структури ринків;
- впливати на умови ведення господарської діяльності;
- впливати на процедуру отримання дозвільних документів.

На виконання доручення в.о. Голови Антимонопольного комітету України від 25.07.2017 № 13-012/236 щодо дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на ринку розміщення зовнішньої реклами, територіальним відділенням було здійснено дослідження ринку розміщення зовнішньої реклами, в т. ч. проблемних питань учасників зазначеного ринку. Відповідно до наданої інформації учасники ринку в переліку проблемних питань, які виникають у сфері розміщення зовнішньої реклами як основні, зазначили:

- труднощі з отримання дозвільних документів на розміщення зовнішньої реклами суб'єктами господарювання в т.ч. у зв'язку з відсутністю чіткого порядку дій у органах місцевого самоврядування;
- відсутнє чітке законодавче регулювання питань щодо ідентифікації місця ведення підприємницької діяльності, розміщення вивісок та інших носіїв реклами;

- самовільне розміщення зовнішньої реклами на об'єктах державної або комунальної власності;
- зайнятість привабливих місць для розміщення спеціальних рекламних конструкцій всеукраїнськими операторами зовнішньої реклами.

Відповідно відсутність належного регулювання на місцевому рівні, щодо оформлення значної кількості дозвільних документів та погоджень при розміщенні рекламних носіїв і т. і. може призвести до обмеження конкуренції на зазначеному ринку.

Враховуючи вищевикладене, дії Маневицької селищної ради, що полягають у наданні дозволів на розміщення зовнішньої реклами без розроблення Порядку розміщення зовнішньої реклами у смт Маневичі, який регулює порядок надання таких дозволів та порядок визначення розміру плати за тимчасове користування місцями розташування рекламних засобів, які перебувають у комунальній власності всупереч вимогам частини першої статті 16 Закону України «Про рекламу» та пункту 3 Типових правил розміщення зовнішньої реклами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 № 2067 є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, що призвели до обмеження конкуренції на ринку розміщення зовнішньої реклами.

Як наслідок, Рада, не встановивши Порядку розміщення зовнішньої реклами у смт Маневичі, який регулює порядок надання дозволів на розміщення зовнішньої реклами та порядок визначення розміру плати за тимчасове користування місцями розташування рекламних засобів, що перебувають у комунальній власності, має можливість безпідставно скасовувати дозволи на розміщення зовнішньої реклами чи безпідставно відмовляти у наданні дозволу на розміщення зовнішньої реклами, встановлювати суб'єктам господарювання додаткові умови для одержання дозволу на розміщення зовнішньої реклами (у вигляді встановлення переліку документів, що необхідні для одержання дозволу, які не передбачені Типовими правилами) тощо, чим обмежено їх права та конкуренцію на ринку.

Окрім того, суб'єкти господарювання – розповсюджувачі зовнішньої реклами можуть сплачувати зайві кошти за тимчасове користування місцем розташування рекламних засобів, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів.

Листом від 20.12.2017р. №26/1.34-1597 територіальне відділення надіслало Відповідачу розпорядження про початок розгляду справи та вимогу про надання письмових пояснень щодо вчинення порушень конкурентного законодавства.

Згідно з письмовим поясненням (лист від 15.01.2018 року № 27/02-06) Маневицька селищна рада не погодилася щодо наявності в її діях ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції та зазначила, що у розпорядженні адміністративної колегії територіального відділення від 20.12.2018 № 32-рк не вказано «В чому проявилася конкретна бездіяльність селищної ради і в чому вона полягає» (мовою оригіналу).

Також Маневицька селищна рада зазначає, що у вищезазначеному розпорядженні не вказано, «Яку норму закону порушила Маневицька селищна рада щодо розміщення зовнішньої реклами?» (мовою оригіналу).

Однак, в розпорядженні адміністративної колегії територіального відділення від 20.12.2018 № 32-рк чітко обумовлено в чому була проявлена бездіяльність Ради, а саме: пунктом 3 постанови Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 № 2067 Кабінет Міністрів України постановляє центральним і місцевим органам виконавчої влади, **органам місцевого самоврядування у місячний строк привести власні нормативно-правові акти у відповідність із цією постановою, чого не було зроблено Маневицькою селищною радою.**

У вищевказаному розпорядженні адміністративної колегії, територіальне відділення доводить, які нормативно правові акти порушила Маневицька селищна рада не розробивши Порядку розміщення зовнішньої реклами у смт Маневичі, який регулює порядок надання дозволів на розміщення зовнішньої реклами та порядок визначення розміру плати за тимчасове користування місцями розташування рекламних засобів, що перебувають у комунальній власності, зокрема: частину першу статті 16 Закону, якою передбачено, що

розміщення зовнішньої реклами у населених пунктах провадиться на підставі дозволів, що надаються виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, **та в порядку, встановленому цими органами на підставі Правил, що затверджуються Кабінетом Міністрів України та пункт 3 Правил, згідно вимог якого, зовнішня реклама розміщується на підставі дозволів та у порядку, встановленому виконавчими органами сільських, селищних, міських рад відповідно до цих Правил, а не норму Закону щодо розміщення зовнішньої реклами.**

Окрім того, Відповідач у своєму письмовому поясненні посилається на пункт «а» підпункту 13 статті 13 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», що «зазначеною нормою закону не передбачено, що органи місцевого самоврядування зобов'язані розробляти Порядок розміщення зовнішньої реклами» (мовою оригіналу).

Водночас, вищезазначеним нормативно - правовим актом України якраз і передбачено, що до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать власні (самоврядні) повноваження щодо надання дозволу на розміщення реклами **в порядку, встановленому законодавством, а саме: частиною першою статті 16 Закону та пунктом 3 Правил, розміщення зовнішньої реклами у населених пунктах провадиться на підставі дозволів, що надаються виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, та в порядку, встановленому цими органами на підставі Правил, що затверджуються Кабінетом Міністрів України.**

Отже, враховуючи вищевикладене, Маневицька селищна рада не розробивши Порядку розміщення зовнішньої реклами у смт Маневичі, який регулює порядок надання дозволів на розміщення зовнішньої реклами та порядок визначення розміру плати за тимчасове користування місцями розташування рекламних засобів, що перебувають у комунальній власності, згідно з вимогами нормативно правових актів України має можливість безпідставно скасовувати дозволи на розміщення зовнішньої реклами чи безпідставно відмовляти у наданні дозволу на розміщення зовнішньої реклами, встановлювати суб'єктам господарювання додаткові умови для одержання дозволу на розміщення зовнішньої реклами (у вигляді встановлення переліку документів, що необхідні для одержання дозволу, які не передбачені Типовими правилами) тощо, чим обмежено їх права та конкуренцію на ринку.

Зазначені заперечення Маневицької селищної ради не спростовують висновків щодо факту вчинення нею порушення вимог конкурентного законодавства, що ґрунтується на матеріалах справи № 30-17.

Разом з тим, Маневицька селищна рада повідомила, що на даний час селищною радою розпочато процедуру підготовки проекту рішення «Про затвердження Правил розміщення зовнішньої реклами на території селищної ради».

Листом від 19.03.2018 року № 26/1.34-278 відповідно до пункту 26 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299, територіальне відділення направило Раді для відповідного реагування подання з попередніми висновками у справі.

Також, територіальне відділення запропонувало Маневицькій селищній раді взяти участь у засіданні адміністративної колегії відділення, на якій буде розглянуто питання щодо прийняття рішення у справі № 30-17 про порушення конкурентного законодавства.

Листом від 27.03.2018 року за № 220/02-06 Маневицька селищна рада надала свої заперечення на подання з попередніми висновками у справі. Зокрема, селищна рада зазначила що в пункті 2 статті 3 Типових правил вказано, що справляння плати за видачу дозволів на розміщення зовнішньої реклами виконавчими органами сільських, селищних, міських рад забороняється.

Також Рада зазначила, що не є суб'єктом господарювання та просила розпорядження адміністративної колегії територіального відділення скасувати, а провадження у справі закрити.

Водночас, під час розгляду справи територіальне відділення не визнавало селищну раду суб'єктом господарювання та не спонукало до стягнення коштів за видачу дозволів на розміщення зовнішньої реклами.

На засіданні адміністративної колегії територіального відділення представник Відповідача за довіреністю Турик О. повідомив, що дозволи на розміщення зовнішньої реклами на території смт Маневичі у попередні періоди видавались, на даний час вживаються заходи для припинення порушення та прийняття відповідного Положення про порядок видачі дозволів на розміщення зовнішньої реклами. Також представник звернувся з проханням встановити строк достатній для припинення порушення з врахуванням особливостей прийняття регуляторного акту.

Враховуючи вищевикладене, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (зі змінами), пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5 (в редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (зі змінами), адміністративна колегія територіального відділення

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати дії Маневичької селищної ради (44600, Волинська обл., смт Маневичі, вул. Незалежності, буд 19, ід. код 04333193), що полягають у наданні дозволів на розміщення зовнішньої реклами без розроблення Порядку розміщення зовнішньої реклами у смт Маневичі, який регулює порядок надання таких дозволів та порядок визначення розміру плати за тимчасове користування місяцями розташування рекламних засобів, які перебувають у комунальній власності всупереч вимогам частини першої статті 16 Закону України «Про рекламу» та пункту 3 Типових правил розміщення зовнішньої реклами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 № 2067, порушенням конкуренційного законодавства, передбаченим частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, що призвели до обмеження конкуренції на ринку розміщення зовнішньої реклами.

1.1 Маневичькій селищній раді - (44600, Волинська обл., смт Маневичі, вул. Незалежності, буд 19, ід. код 04333193) до 01.07.2018 року припинити порушення зазначене в пункті 1 даного рішення, шляхом здійснення заходів, спрямованих на розроблення Порядку розміщення зовнішньої реклами у смт Маневичі відповідно до вимог Закону України «Про рекламу» та Типових правил розміщення зовнішньої реклами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 № 2067 в редакції постанови Кабінету Міністрів України № 1173 від 16.12.2015р.

Рішення може бути оскаржено до господарського суду Волинської області у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова адміністративної колегії

С.А.Луговий